

Plani i Veprimit 2024-2025 i Strategjisë Kombëtare të Sigurisë Kibernetike 2020-2025

Duke marrë parasysh kërcënimet në rritje të sigurisë kibernetike dhe sulmet ndaj infrastrukturave kritike të informacionit të Shqipërisë, qeveria shqiptare ka shtuar përpjekjet e saj për të arritur një nivel të lartë sigurie kibernetike në nivel kombëtar. Strategjia Kombëtare për Sigurinë Kibernetike 2020-2025 parashikon nevojën e rishikimit të Planit të Veprimit përkatës çdo dy vjet, bazuar në dinamikën e zhvillimit të sektorit të sigurisë kibernetike. Në këtë kuadër, Autoriteti Kombëtar për Certifikimin Elektronik dhe Sigurinë Kibernetike (AKCESK) ka rishikuar Planin e Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Sigurinë Kibernetike për periudhën 2024-2025, duke hartuar një plan të ri strategjik në përputhje me qëllimet e politikës dhe objektivat specifike të Strategjisë Kombëtare për Sigurinë Kibernetike 2020-2025. Ky plan veprimi, përveç AKCESK, përfshin gjithashtu edhe disa institucione të tjera, si Policia e Shtetit, Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit, Ministria e Arsimit dhe Sportit, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Autoriteti Kombëtar për Sigurinë e Informacionit të Klasifikuar, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare, Qendra e Koordinimit kundër Ekstremizmit të Dhunshëm, Agjencia Shtetërore për Mbrojtjen e të Drejtave të Fëmijëve dhe Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, të cilat janë përgjegjëse për zbatimin e tij.

Procesi i rishikimit ka përfshirë koordinim dhe konsultime periodike me të gjitha institucionet përgjegjëse dhe grupet e interesit në lidhje me draftin paraprak të planit të ri të veprimit të hartuar, përmes takimeve dhe komunikimeve të vazhdueshme me email për të kërkuar mendim dhe sugjerime, si dhe integruar komentet përkatëse të të gjitha palëve të përfshira në përputhje me objektivat strategjike. Pas integrit të komenteve dhe sugjerimeve të palëve të përfshira, Plani i Veprimit 2024-2025 është konsultuar edhe me ekspertët e Shkollës Rajonale të Administratës Publike për të kryer një parashikim dhe analizë sa më të saktë sa i përket buxhetit të nevojshëm, duke çuar në përgatitjen e versionit përfundimtar të këtij plani.

Plani i Veprimit 2024-2025 i Strategjisë Kombëtare për Sigurinë Kibernetike është një plan strategjik ambicioz dhe zbatimi i tij do të kontribuojë në përpjekjet e qeverisë për të garantuar sigurinë kibernetike në nivel kombëtar, nëpërmjet mbrojtjes së infrastrukturave kritike dhe të rëndësishme të informacionit, rritjes së kapaciteteve dhe ndërgjegjësimit, krijimit të mekanizmave të nevojshëm për sigurinë e qytetarëve në hapësirën kibernetike, me fokus fëmijët dhe të rinjtë, dhe rritjes së bashkëpunimit kombëtar dhe ndërkombëtar me partnerët strategjike në fushën e sigurisë kibernetike.

Ky plan i ri veprimi adreson prioritetet, nevojat dhe sfidat sa i përket sigurisë kibernetike në nivel kombëtar, nëpërmjet parashikimit të aktiviteteve të nevojshme në përputhje me qëllimet dhe objektivat specifike përkatëse. Këto aktivitete synojnë përmirësimin e politikave dhe procedurave, rritjen e kapaciteteve teknike dhe njerëzore, forcimin e strukturave dhe infrastrukturave të sigurisë kibernetike, parandalimin dhe reduktimin e fenomeneve si krimi kibernetik dhe përmbajtjet e paligjshme në internet që kërcënojnë sigurinë e qytetarëve në hapësirën kibernetike, si dhe forcimin e bashkëpunimit kombëtar dhe ndërkombëtar, duke synuar rritjen e përgatitjes dhe qëndrueshmërisë së Shqipërisë në fushën e sigurisë kibernetike.

Plani i Veprimit 2024-2025 do të kontribuojë për të arritur rezultatet e mëposhtme të synuara edhe nga Strategjia Kombëtare për Sigurinë Kibernetike 2020-2025:

- Përmirësimi i kornizës politike dhe ligjore, duke përfshirë ligjet, politikat strategjike, rregulloret, metodologjitë dhe procedurat, përmes implementimit të politikave dhe standardeve të sigurisë kibernetike të BE-së gjithashtu.

- Fuqizimi i strukturave dhe infrastrukturave të sigurisë kibernetike sa i përket kapaciteteve teknike dhe profesionale si dhe procedurave e tyre përkatëse. Kjo planifikohet të arrihet përmes aktiviteteve të tilla si: përmirësimi i kapaciteteve të Qendrës Kombëtare Operacionale të Sigurisë Kibernetike (SOC) për monitorimin dhe trajtimin e incidenteve të sigurisë kibernetike, ngritja e laboratorëve të analizave të programeve me qëllim të keq (malware), hetimit kibernetik dhe simulimit të incidenteve kibernetike, rritja e kapaciteteve teknike dhe profesionale, analiza teknologjike të mjedisit të infrastrukturave kritike, optimizimi i infrastrukturës së sigurisë, përmirësimi i procedurave të trajtimit dhe menaxhimit të incidenteve dhe të tjera, të cilat parashikohen në planin e veprimit.

- Rritja e ndërgjegjësimit dhe edukimi, si dhe përmirësimi i masave parandaluese dhe mbrojtëse në lidhje me kërcënimet e sigurisë kibernetike, krimin kibernetik dhe përmbajtjet e paligjshme në internet, sigurinë në internet dhe mbrojtjen e fëmijëve në internet, si dhe ekstremizmin e dhunshëm dhe radikalizimin në hapësirën kibernetike.

- Rritja e kapaciteteve profesionale në siguri kibernetike përmes programeve arsimore. Për të arritur këtë, plani i veprimit i rishikuar parashikon hartimin e programeve të reja të studimit dhe përditësimin e kurrikulave ekzistuese të arsimit të lartë në fushën e sigurisë kibernetike, mundësimin e kurseve online, programe trajnimi dhe stërvitje kibernetike për ekspertët e sigurisë kibernetike të institucioneve dhe operatorëve të infrastrukturave kritike të informacionit, etj.

- Forcimi i bashkëpunimit kombëtar dhe ndërkombëtar, ku janë planifikuar disa aktivitete, të tilla si: krijimi i një forumi me institucione publike dhe private në Shqipëri dhe agjenci ndërkombëtare, krijimi i një strukture të diplomacisë kibernetike në Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme në koordinim me AKCESK, hartimi dhe nënshkrimi i marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe në fushën e sigurisë kibernetike, promovimi dhe zbatimi i ligjit ndërkombëtar, normave dhe masave të ndërtimit të besimit në lidhje me sjelljen e përgjegjshme të shtetit në hapësirën kibernetike, pjesëmarrje aktive në OKB, NATO, OSBE, BE dhe organizata të tjera ndërkombëtare, stërvitje rajonale kibernetike, pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare, etj.

Plani i Veprimit 2024-2025 kontribuon gjithashtu në procesin e integritimit evropian të Shqipërisë, pasi parashikon aktivitete në lidhje me përmirësimin e kuadrit ligjor dhe të politikave aktuale nëpërmjet zbatimit të politikave të BE-së, standardeve të sigurisë kibernetike dhe praktikave më të mira, si dhe bashkëpunimit ndërkombëtar me partnerët strategjikë.

Statusi i Planit të Veprimit 2024-2025 është në proces.